

VOJENSTVÍ DOMA A V CIZINĚ.

Moderní výchovné směry v naší armádě. Dne 10. ledna započal věhlasný jihočeský pedagog p. prof. Jan Adámek v II. poddůstojnické škole čs. ppl. č. 1 Jana Husí v Mariánských kasárnách v Č. Budějovicích za přítomnosti velitele brig. p. pluk. Kopfsteina, velitele pluku p. pplk. Autlvašra a divisičního osvětového referenta p. npor. Vyhnače, pravidelné úterní výklady z vyučovatelsví a praktického vychovatelství pro příští poddůstojníky pluku, kteří ihned po teoretických výkladech budou konati praktické výstupy na vojenská témata, spojená s kritikou, již po stránce formální povede p. prof. Adámek. po stránce vojensko-odborné zástupce velitele školy p. npor. Kopačka, správce plukovní knihovny. S potěšením zaznamenáváme tento radikální počín velitele I. pluku, kterým po návrhu svého plukovního osvětového náčelníka, jenž případným prolovem kurs zahájil neváhal dosavadní popelky mezi předměty poddůstojnických škol, totiž didaktiku a praktickou pedagogiku s výstupy zařaditi do školního programu. Je to zajisté první poddůstojnická škola v naší armádě, jež se může ve svém rozvrhu vykázáti těmito vyučovacími předměty. D.

Polní cvičení poválečná. Ve výcviku pěchoty přicházíme k době, kdy nastávají cvičení ve větších oddílech; je tedy třeba již nyní k těmto cvičením se připravovati a včas si uvědomiti, že šestiletých válečných zkušeností je třeba využití i v těchto cvičeních a ne pouze ve výcviku jednotlivce.

Jak možno denně pozorovati, nejsou vždy a všude využívány při polních cvičeních ať již v rotě, v praporu nebo v pluku válečné zkušenosti tou měrou, jakou by nyní naše poválečná situace v žádavala.

Příčinu toho třeba hledati v té okolnosti, že většina důstojnictva má zkušenosti válečné z války okopové, kdežto z pohybové války jsou zkušenosti ty řídké a málo prohloubené.

Konfigurace našich hranic žádá však po nás právě výcvik ve válčení pohybovém, jak nás ostatně naše zkušenosti z posledního tažení na Slovensku o tom poučují.

Cvičení tato nemají se tedy prováděti ani podle předválečných systémů rakouských — kdy většina takových cvičení v praporu nebo v pluku byla pouze rebusem pro toho neb onoho majora, který měl býti poslán do výslužby a který tento jemu daný rebus nikdy správně rozluštit nemohl a nesměl — ani v omezeném programu válčení okopového, nýbrž podle řádně prostudovaného a připraveného programu, který je zpracován hlavně na základě válečných zkušeností a možností, jež nám poskytují naše hranice.

Příklad:

Velitel pluku chce cvičiti ústup s jedním praporem a pronásledování s druhým praporem. Jak rozsáhlá to látka! Kdo má se při tomto cvičení cvičiti? Ne pouze velitel praporu a jeho pobočník, nýbrž všichni důstojníci, velitelé rot, čet, družstev, ba každý muž (spojky, telefonisté, hlídky atd.). Jak tedy účele dosáhnouti?

Doposud lze pozorovati tento způsob takového cvičení:

1. Náměty na obou stranách, při tom východisko ve čtyřstupu — jedna strana u x, druhá u y.

2. Z námětu vysvítá, že strana x má obsaditi jistý úsek, strana y postoupiti a útočiti, cvičí se tedy vlastně obrana a útok.

3. Velitel praporu obdrží písemný námět — předpoklad — a smí obálku otevřítí těsně před cvičením, tedy jest to náhle podaný rebus k rozluštění.

4. Po cvičení krátká kritika velitelem pluku před shromážděným důstojnictvem a při této kritice zdrcující rozhodnutí: Ty jsi prohrál a ty jsi vyhrál.

A dost?

Takovéto cvičení nemá nejen žádné ceny, ale ono i ničí disciplínu do mužstva pracně vpravenou, důstojníky a poddůstojníky učí pak takové cvičení vždy jen tomu, jak se to dělati nemá.

Úloha obou stran je tak rozsáhlá, že nelze žádati na veliteli překotné jednání a okamžitá rozhodnutí. Za dvě hodiny, pokud cvičení trvá, nelze úlohy té ani oné provésti, vždyť má na př. pronásledovatel:

1. Výzkumnými oddily hledati styk s nepřítelem.

2. Týmiž oddily seznati sílu, činnost a seskupení nepřítele.

3. Na základě těchto zpráv postup, rozhodnutí, pronásledování, event. útok. Při cvičeních, jak lze pozorovati, má velitel toto všechno za dvě až tři hodiny rozluštit, neboť jeho protivník má podle námětu k držení úseku omezený čas — pak smí ustupovati dále — a v tomto čase má se všechno odehrati.

Co je následek toho?

Výzvědný oddíl odchází, dejme tomu v 6 hod. dopol., prapor pronásledující musí odejiti podle námětu v 6.30 hod. Výzvědný oddíl nemohl býti dříve odeslán, poněvadž bylo dovoleno obálku námětu otevřítí teprve v 6 hod. dopol. Jak má výzvědný oddíl za 30 minut předskoku ohromnou tu úlohu vykonati? Vykoná ji tedy rozhodně špatně a zcela určitě pozdě. Velitel praporu pak podle zpráv výzvědného oddílu jedná rovněž tak špatně; rozkazy docházejí všechny pozdě a velitel stojí před rebusem.

Takové cvičení neodpovídá ani svému účelu ani válečné skutečnosti. Jsou tedy dvě možnosti tohoto cvičení:

a) Buďto cvičím skutečně úkol ten s důstojníky i mužstvem,

b) anebo provádím určitý válečný manévra z kousím pouze velitele.

V prvním případě je třeba provésti cvičení to asi takto:

1. Aplikačně v terénu s veliteli praporu, rot a družstev dopodrobna obě úlohy probrati.

2. Velitelé rot procvičí jednotlivé fáze úkolu s mužstvem na místě.

3. Celé cvičení provede se dopodrobna a odděleně po jednotlivých momentech boje; špatně provedené části třeba opakovati.

4. Theoretické rozpravy o cvičení tom ve škole důstojnictva a mužstva.

V druhém případě je třeba provésti cvičení takto:

a) Oba prapory musí býti uvedeny do skutečné situace válečné, tedy prapory jistou částí mají býti v bojové linii (buď v záloze, nebo v boji přední linie atd.), pak na rozkaz ústup jednoho a pronásledování druhého.

b) Při takovémto cvičení nespořítí časem; nemáme-li tohoto času, pak takové cvičení neděláti. Ku provedení jistého úkolu potřebuje čas jak výzvědná hlídka, tak četa atd., tedy třeba měřiti čas potřebný ku provedení podle skutečnosti, dáti veliteli též čas ku prostudování úlohy, mapy atd., jak se děje též vždy před nepřítelem; veliteli jsou svěřeny lidské životy a ne šachové figurky.

c) Při kritice nikdy neodsouditi jednu z obou stran. Nehledě k tomu, že cvičitel sám nemůže s naprostou jistotou nikdy tvrditi, že tento oddíl bitvu vyhrál a onen prohrál, ale i morálně působí takové rozhodnutí na ty, kteří mají býti cvičeni: nyní jsou odsouzeni, což velice deprimuje.

Máme-li tedy válečné zkušenosti, které nás stály mnoho životů, mnoho útrap, potu, strádání — snažme se z těchto zkušeností těžiti a nevracet se k šimlu cvičení předválečných. Říkávali jsme před válkou vojínům často: „Však až vám budou ostré kolem uší bzučeti, vy se naučíte využití terénu“. A není tomu tak. Čemu se před válkou vojín správně nenaučil, to se mu v poli těžko v mysl vpravovalo.

Je tedy nutně třeba, aby každé cvičení odpovídalo co nejvíce skutečnosti; polní cvičení není myslitelné bez slepých nábojů, polní lopatky a motýčky nebo sekýrky. Každý pohyb muže musí být pečlivě naučen, jde o jeho býtí či nebytí. Důstojníci a poddůstojníci musí být postaveni do situací které naprosto odpovídají pravdě, hlavně jde-li o manévry založené na podkladě námětu. Nesmí se pak požadovati od velitelů nemožné divy. Velitelům, ať jakýmkoli, je třeba ponechat dosti času k úvaze a rozhodnutí a námět podle toho včas vydati. Spěch a rozčilení velitele před bojem vyvolává nervositu u každého oddílu; nebudiz tedy spěch ten uměle vyvolávat. Jsou dostatečně známé historiky z různých bojů, jež potvrzují tato má slova.

Kapitán Václav Dusil.

Zpravodajská služba. Každému účastníku války jest znám nepříjemný pocit, vznikající, nevidíme-li nepřítele; zastával-li úřad velitelský, poznal i obtíže velení, povstale z „prázdná bojiště“ (Leere des Schlachtfeldes) a uznal nutnost i význam opatření, aby získány byly zprávy o nepříteli a poměrech.

Maskováním a tajemím liší se novodobé válečnictví nejvýznačnější od minulého a nabývá pokrokem celé válečné metody významu který doposud — i když snad byl patřičně oceněn — nedal podnět k radikální reorganizaci žádoucích opatření.

Zpravodajství výborně fungující v míru i ve válce jest dnes hlavní podmínkou pro válečné práce; chyby v tomto oboru se mstí důsledně při každé další činnosti. Zpravodajství jsou oči státu.

Anglie, která byla na velkou válku nepřipravena, poznala hříchy své na vojsku páchané, a že netají se tímto poznáním, svědčí skoro každý článek vojenských anglických literatury. Jako všude, i v tomto oboru zpravodajském způsobila netečnost státu a národa k válečným přípravám neblahé následky, a bude proto zajímavé poznati jeden z návrhů anglického odborníka na vhodnou organizaci zpravodajské služby.

Tento článek jest třetí kapitolou úvahy „Intelligence“ z anglického vojenského časopisu. Jemu předchází kritické probrání předválečného a válečného vývoje anglického vojenského zpravodajství; článek obsahuje návrh podle zkušeností — skoro vesměs neblahých — získaných kritikou minulosti.

*

„Zpravodajství, právě jako válka sama, dělí se přirozeně ve dvě hlavní činnosti: ofensivní a defenzivní. Každé pak jest přesně vymezena vlastní sféra: cizina a vlastní země (cizozemská, tuzemská domácí). Není ani jediné činnosti tohoto oboru, kterou by nebylo lze zařaditi do jedné nebo druhé hlavní větve této zpravodajské organizace. Jak třeba konati zpravodajskou službu, poučují nás zkušenosti:

1. Služba politická a zpravodajská vyžadují nejtěsnější součinnosti;

2. zpravodajství musí býti centralisováno (soustředěno), t. j. v mezích služby není místa pro scutěžnou činnost jakéhokoli druhu, nesmí býti zatěžováno jinými povinnostmi;

3. zpravodajství musí býti vybudováno v době míru, má-li se za války řádně uplatniti.

4. dále jmenovaná rozmanitá oddělení nesmějí si překážeti a žádné nemůže býti na ukor druhého zvláště protěžováno, ježto zpravodajské služby jsou navzájem závislé a se doplňující;

a) získávání a sbírání zpráv,

b) třídění zpráv,

c) doručení zpráv.

Jiné dvě zásady, které musí býti v základech organizace, jsou:

1. Cílem zpravodajství jest vždy nějaká akce;

2. zprávy služební musí býti rychlé a přesné.

Pokud se týká prvé zásady, třeba upozorniti, že hlavní cíl ten lehce se ztrácí s očí jak tomu vždy bývá při organizacích, jejichž práce určena jest přípravě náhodného stavu, který může nastati — nastane-li vůbec — teprve po dlouhé době. V podobných případech nabývá práce snadno rázu akademické činnosti, konané pouze, aby konána byla, a výkonnost se posléze hodnotí kvantitativně. Jinými slovy: akta, která mají býti podřízenou činností, stanou se účelem práce, a „množství“ a nikoli „věc“ stane se předmětem obdivu.

Druhá zásada jest důsledkem prvé, ježto nelze prvé vykonati, aniž bylo druhé plně vyhověno. Tím míněna jest rychlost manipulačních prací, rychlost doručení zpráv do ústředí, kde akce má býti započata. Toto právě, jako i mnohé jiné, jest sice ve válce i v poli samozřejmé, avšak snadno se toho zapominá v míru.

Personál této služby musí býti schopný, vycvičený, hlavně u bojových částí; dosud byla požadována pouze znalost řeči. Tato kvalifikace, i když je

žádoucí, není nikterak podstatná, nenahradí nikdy nedostatku vlastností jiných, aniž učinil: „zdatnost a čílost (dusevní i tělesná), zvláštní i všeobecné znalosti a vedomosti a hlavně zkušenost“, k čemuž lze připojiti: pevné zdraví, trpělivost, rozhodnost a stále zaměstnání v oboru. Jakási souvislost v umístění důstojníků tohoto oboru jest nezbytným požadavkem zpravodajské služby.

Pisatel zřejmě poukazuje na nutnost stále organizace se stálým štábem jako jádrem, rozdělené ve dvě hlavní sekce; cizozemskou nebo ofensivní, a domácí tuzemskou nebo defensivní. Které povinnosti by náležely této organizaci? Logicky musí obsahovati každou formu zpravodajství, ofensivní, defensivní, námořní, vojenskou, vzduchovou, politickou, obchodní a každou myslitelnou jinou. Jest těžko diskutovati o dnešní organizaci zpravodajské (anglické) a neučiniti nepriznivých objevů. Ani admirálita, ani ministerstvo vojenství, ani ministerstvo obchodu, ani jiné úřady, které se zajímají o záležitosti zahraniční, nemohou míti svého zvláštního zdroje zpráv vně země (vyjímaje rozličné akreditované reprezentační osoby mimo ofensivní zpravodajskou službu, která má býti společností pro celý státní aparát).

Čím jsou dosavadní rozličné organizace zaměstnány, nemohlo by býti lépe, rychleji a laciněji v řízení soustředěnou zpravodajskou službou?

Není místa pro dvě defensivní zpravodajské organizace v této zemi (Anglie). Jest nesmyslný přepych, aby dvě organizace se zabývaly jedním individuem; na př. jedna, že snad toto individuum může býti bolševikem, druhá, zdali snad jen vyzvědačem. Stejně absurdní jest, aby jedna organizace zkoumala, je-li nějaké hnutí snad nepřátelské státu jako celku, a ab, jiné organizace měly zjistiti jeho vliv na námořnictvo, vojsko nebo ostatní společnost. A ještě nesmyslnější jest, když jsou zcela zbytečně celé štáby pro tyto účely.

Když tedy některé oddělení nebo organizace koná stejnou zpravodajskou službu nezávisle na oficiální organizaci, zřízené ke stejnému účelu, mají býti odstraněny nebo sloučeny.

Jest jasné, že by mělo býti jen jedno zpravodajské oddělení, rozdělené ovšem tak, jak bylo výše řečeno, kde za jednotného vedení by byly konány veškeré práce tohoto oboru všech státních úřadů.

Zbývá však otázka, kterému ministerstvu by toto oddělení mělo býti podřízeno.

Se stanoviska historického bylo by to ministerstvo zahraničních záležitostí, což jest potvrzeno i nutností nejužší součinnosti politiky a zpravodajství. Je sice obava, že by hlava zpravodajské organizace, poněvadž by byla všestranně orientována, mohla býti nebezpečným politickým faktorem a mohla by býti s to vměšovati se nepříznivě do politiky, avšak nezbyvá nic jiného než fakt ten přijmouti a snažiti se neblahý vliv jmenované osoby omeziti.

Mohlo by se snad vytýkati, že by informace nedostatečně rychle došly na místo svého určení, do úřadu, jenž jich nutně vyžaduje. Jen pokus a výsledek mohou dokázati správnost této kritiky. Pisatel jest však přesvědčen, že oběh zpráv může býti soustředěním služby jen rychlejší než doposud. Zajisté bude snad též lze namítati, že určité zprávy úřadu „X“ jsou tak důvěrné, že musí býti tajeny i před „Y“ a „Z“ a pod. Jest sice do té míry pravda, že každé tajemství má býti svěřeno jen kroužku co nejužšímu, avšak uvedený důvod jest absurdní. Předně nejsou to zpravodajští důstojníci, kteří „povídají“, a za druhé v nové soustavě jest méně důstojníků, jako doposud, a ostatní personál nemusí míti ani zdání o zprávách obdržných nebo dodaných.

Přiložené schema ukazuje v hrubých rysech výhodnou pisatelem navrženou organizaci zpravodajskou v Anglii:

Kabinet:

Min^{istr} zahraničních záležitostí
(státní tajemník).

Šéf zpravodajství:

Cizinecká sekce:	Středisko zpráv:	Domácí sekce:
zdroj zpráv. (Personál obsahuje zástupce všech nutných odpovědí).	jejich záznam, srovnání, výběr, zpracování a rozšíření (personál obsahuje zástupce všech nutných odpovědí).	dto.

Zprávy voj. attaché, nám. attaché; tajné služby všech zdrojů. Obdržené zprávy rozříděny, prozkoumány, soustředěny a vydány podle potřeb příjemcových rozasílají se admirálitě, obchodnímu ministerstvu, finančnímu atd.

Výhody této soustavy:

a) Jest jen jedna přijímací kancelář zpráv všech zdrojů, která sama o sobě obsahuje a podle potřeby ovládá celou „tajnou službu“.

b) Jest jen jedna organizace pro třídění, srovnání, prozkoumání hodnocení a zpracování zpráv; všechna hlediska jako vojenská, námořní, obchodní a pod., jsou zastoupena patřičnými pododděleními, odborníky. Nemůže býti větší přesnosti, větší hospodárnosti.

c) Postupně se vychovává skupina odborníků, která na požádání může podat informace o kterémkoliv zemi s jakéhokoliv hlediska.

d) Soustava jest pružná; může býti rozšířena nebo zužena podle potřeby nastalého okamžiku.

e) Osobní zastoupení každého interesovaného úřadu v každé sekci zaručuje, že budou zprávy, týkající se některého úřadu, je-li toho třeba, okamžitě doručeny.

f) Úzké spojení mezi sekci cizozemskou a domácí zajišťuje okamžitou vzájemnou orientaci, když by toho vyžadovala nějaká akce.

g) Redukce záznamů na možné minimum.

V době přechodu do válečného stavu může dodatí mírová organizace potřebná jádra pro soustavy mimozemské, a to bezprostředním vyřazením a přidělením vybraných důstojníků, kteří za účelem výcviku a výchovy napřed prošli všemi třemi odděleními.

Zbývá ještě zdůraznit, aby zpravodajská služba byla postavena na novou základnu, vyhovující její důležitosti s usporného stanoviska. V dobách dřívějších, počítaje v to i napoleonské války, ba i později, zhudovati zpravodajskou službu bylo poměrně snadné. Snadné bylo řídit tajnou službu bezprostředně před válkou, a agenti mohli projížděti volně i v době nepřátelských akcí. Bylo to možné z několika důvodů, z nichž nejlépejší byly, že válčilo se v území neutrálním, že pro válčící defenzivní zpravodajská služba byla nepatrná a neefektivní, že vojska válčící byla v poměru k obyvatelstvu počtem nepatrná, zejména v územích málo obydlených. Armády se pohybovaly pomalu a byly provázeny civilními osobami všeho druhu (markytány, komisary, hudebníky i ženami a pod.). Pohyb byl vlivem okolností tím pomalejší, že se vojska živila ze země samé. Došlo-li k boji, bylo bojováno vojskem poměrně slabým v omezeném teritoriu. Zpráv nutných mohl velitel dosíci na místě samém snadným průzkumem; bylo mnohdy lze i tváří v tvář nepříteli změnit celou bojovou dispoziční. Když pak byly zlepšeny zbraně a komunikace, zvětšeny armády a tím zvětšeno i potřebné strategické území, stávala se zpravodajská služba stále těžší a význam tajné služby, hlavně před tažením, nabýval důležitosti. Důležitost dobrých zpráv a tím i tajné služby vůbec, vzrostla také tím, že mohla nastati úplná porážka, bylo-li v základním postavení vojska pochybeno, nebo ve strategickém nástupu pro nesprávnou informaci. Studium válek let 1866 a 1870 dokazuje, že tajná zpravodajská služba mocně působila na průběh nepřátelské akce i v době jejího trvání, jak tomu bylo i v letech 1914—1918.

V moderní válce obrovská vojska, rozsáhlá území, v nichž se vojska pohybovala, nepřetržitá bojová fronta a časová její nepohyblivost (okopová válka) způsobily, že zpravodajství staršího systému bylo nemožné. Bylo sice nahrazeno průzkumem vzduchoplaveckým, ale ten, poněvadž závisl na fotografiích a je proto velmi omezen, může mít mnoho chyb pozorovatelských, ba mohou býti i letadla zničena a tak průzkum prakticky znemožněn, poněvadž jest i zdokonalena ofenzivní protiletadlová obrana.

Proto tajná zpravodajská služba musí býti — má-li býti efektivní — již dávno před válkou důkladně připravena. To je dnes proto nutnější, že hromadné stěhování obyvatelstva ať z vlastního popudu, nebo že mu bylo nařízeno vykliditi území, náleží k obyčejným zjevům moderní války, a pohyb ten podroben jest činnosti dobře organizovaného systému polní protišpionáže, kontrole cizinců a jejich průkazů a jiným vymoženostem defenzivního stroje, zdokonaleného poslední válkou.

Všude ozývá se volání o hospodárnosti, což bylo podnětem tohoto článku. Musí se sporiti! Těžko jest odhadnouti částku, kterou lze podanou organizaci uspořiti; kdo je zasvěcený do nynějších poměrů, může si však snadno vypočísti, že dosavadní výdaje by se za nové soustavy zmenšily asi o 60%. Peněz by se ušetřilo správně tím, že by se zlepšila zpravodajská služba, což znamená pravou úsporu. Umožněna by byla důkladná finanční kontrola, zabráněno by bylo přesahování okruhů působnosti a zbytečným výdajům.

Výkonná zpravodajská služba jest nejlepší formou státního pojištění, i když snad premie jsou velké.

Mil.O., Ngr.

RŮZNÉ.

Generál Dupont, jehož zajímavou studii o „Vrchním německém velitelství r. 1914“ vydá VUV v českém překladu v nejbližších dnech, stal se 1. ledna 1922 šéfem francouzské vojenské misie v Polsku.

Zkušební komise pro pěchotu (viz Infantry Journal z března 1921). Američané zřídili komisi odborníků (1 podplukovník, 1 major, 5 kapitánů a 2 nadporučíci), jejímž účelem jest zkoumatí theoreticky a prakticky a pokud lze neúplněji vše, co náleží k výzbroji a výstroji pěšákové, hlavně: ruční granáty, pušky, zbraně automatické, tanky, kulomety, minomety, masky proti plynům. Kdokoli učiní nějaký vojenský vynález nebo má myšlenku, jejíž praktické použití by přineslo prospěch pěchotě, podá žádost o praktické vyzkoušení, jež právě provede zmíněná zkušební komise.

Komise disponuje kreslíči, mechaniky, fotografy, meteorology a zručnými střelci. Kromě toho má stroje, truhlárnu, fotografickou laboratoř a meteorologickou stanicí. Ke zkouškám střeleckým používá střelnice — druhá se již zřizuje. První jest pro normální střelbu z ručnice a pro ruční granáty. Druhá bude zřízena pro účely balistické. Bude dlouhá 5000 yardů, opatřena basínem (600×600 yardů). Stojan, s něhož se bude střeliti, bude na malém vagoně, pohybujícím se na úzkokolejné dráze, takže bude moci zaujmouti libovolnou vzdálenost v rozsahu 5000 yardů. Projektily budou dopadat do basínu, jehož vodní hladina bude rozdělena na malé pravohelníky, aby bod dopadu mohl být přesně a pohodlně určen.

Úřední dokumenty válečné. Článek, pod tímto titulem uveřejněný v předelém čísle „Vojenských Rozhledů“ (č. 5-6, roč. II., str. 313), doplňujeme podrobněji. Dílo bude mít název: *Les armées françaises pendant la grande guerre* (Francouzské armády za světové války), a rozdělena bude na devět částí o šestnácti svazcích:

Část I. Válka pohybová.

(Operace před 14. listopadem 1914.)

Sv. 1. Události předcházející bitvu na hranicích. Ústup. (Operace před 4. září 1914.)

Sv. 2. Bitva na Marně. Útěk k moři (od 4. září do 15. listopadu 1914.)

Část II. Stabilisace fronty. Útoky místní.

(Od 14. listopadu 1914 do 1. května 1915.)

Část III. Ofensivy roku 1915. Zima 1915—1916.

(Od 1. května 1915 do 20. února 1916.)

Část IV. Verdun a Somma.

(Od 21. února do 1. listopadu 1916.)

Sv. 1. Projekty na rok 1916. Německá ofensiva proti Verdunu. (Od 21. února do 1. července 1916.)

Sv. 2. Bitva na Sommě. Francouzské ofensivy u Verdunu. (Od 1. července do 1. listopadu 1916.)

Část V. Dubnová ofensiva r. 1917. Operace v omezených úsecích.

(Od 1. listopadu 1916 do 1. listopadu 1917.)

Sv. 1. Dubnová ofensiva r. 1917. (Od 1. listopadu 1916 do 15. května 1917.)

Sv. 2. Operace v omezených úsecích. (Od 15. května do 1. listopadu 1917.)

Část VI. Zima 1917—1918. Německá ofensiva.

(Od 1. listopadu 1917 do 17. července 1918.)

Sv. 1. Přípravy na rok 1918. Německá ofensiva od Oisy k moři Severnímu. (Od 1. listopadu 1917 do 30. dubna 1918.)

Sv. 2. Německá ofensiva proti armádě francouzské. (Od 30. dubna do 17. července 1918.)

Část VII. Francouzská ofensiva roku 1918 a pochod k Rýnu.

Sv. 1. Ofensiva vedlejší a průprava k ofensivě všeobecné. (Od 18. července 1918 do 25. září 1918.)

Sv. 2. Ofensiva všeobecná a pochod k Rýnu. (Od 26. září 1918 do 28. června 1919.)

Část VIII. Válka na Východě.

Sv. 1. Válka na Východě až do vstupu Rumunska do války. (Od února 1915 do srpna 1916.)

Sv. 2. Válka na Východě po vstupu Rumunska do války. (Od září 1916 do listopadu 1918.)

Část IX. Fronty podružné.

Sv. 1. Egypt, Malá Asie, Rusko a Sibiř.

Sv. 2. Válka v koloniích. Togo, Kamerun, franc. kolonie.

Činnost francouzského vojska v Itálii je vyložena chronologicky v části VI. a VII.

Všechny tyto části bude předcházeti svazek speciální, nazvaný: *Ordre de bataille des armées françaises*, jenž obsáhne celou dobu od mobilisace až k příměří a v němž budou ve formě tabulek uvedena všechna velitelská a naznačeny všechny veliké jednotky až k divisi, které Francie mobilisovala. Na konci připojen bude přehled všech zkratk za války užívaných.

V revue „La Conquête de l'Air“ z 15. října 1921, uveřejněna přehledná tabulka **výškových rekordů v aviatice**, z níž je zřejmý chromný rozmach aviatiky v posledních dvanácti letech.

Datum	Pilot	Výška	Datum	Pilot	Výška
29. VIII. 1909	Latham	155 m	11. XII. 1912	Garros	5.610 m
18. X. 1909	de Lambert	300 „	11. III. 1913	Porroyon	5.880 „
1. XII. 1909	Latham	453 „	28. XII. 1913	Legagneux	6.120 „
7. I. 1910	Latham	1.000 „	8. IX. 1915	Audemars	6.540 „
7. VII. 1910	Latham	1.384 „	20. V. 1916	Poulet	6.700 „
3. IX. 1910	Morane	2.582 „	22. IX. 1917	G. Bourgeois	7.770 „
8. IX. 1910	Chavez	2.587 „	9. V. 1919	Sadi Lecointe	8.155 „
1. X. 1910	Wymalen	2.780 „	19. V. 1919	Sadi Lecointe	8.585 „
9. XII. 1910	Legagneux	3.100 „	28. V. 1919	J. Casale	9.125 „
8. VII. 1911	Loridon	3.177 „	14. VI. 1919	J. Casale	9.520 „
5. VIII. 1911	Capt. Félix	3.190 „	27. II. 1920	W. Schraeder	10.093 „
4. IX. 1912	Garros	3.910 „	15. VII. 1921	G. Kirsch	10.600 „
6. IX. 1912	Garros	4.900 „	27. VII. 1921	Mac Ready	12.445 „
17. IX. 1912	Legagneux	5.450 „			

— VI —

Současné ruské vojenské názory. Zásady válečného umění jsou stejné pro všechny mocnosti jak válčící, tak i hotovící se k válce. Tajemství budoucnosti pozůstává v tom, aby co neúspěšněji bylo využito zkušeností minulé války nejen výhradně ve vojenské oblasti, nýbrž i ve všech sférách, jsoucích v bezprostředním styku s válečnými záležitostmi.

Většina států, náležejících k vítězům, věnuje veškeré svoje úsilí k uskutečnění zásady: „Za válečným vítězstvím musí následovati vítězství ekonomické.“ To je pochopitelné a jasné. Vždyť minulé evropská válka nebyla ničím jiným, než válkou za ekonomickou hegemonii! Ekonomická otázka, postavená válkou do popředí, do nynější doby však nebyla vyřešena. Ze současných ekonomických publikací, které pokoušejí se oceniti postavení válkou vzniklé, je nejzajímavější kniha Keinsa: „Ekonomická posledství míra.“ V této knize bohužel nacházíme málo dat o Rusku.

Současné „sovětovi“ ekonomisté zřejmě necení ekonomické perspektivy Ruska příliš vysoko, neboť jinak sotva by kapitulovali před „buržoasní“ Evropou.

V nynější době ruské vojenské názory mohou býti rozděleny na tyto kategorie:

1. Emigrantské skupiny, přidružující se stanoviska úplného nepřiznání ruské vlády. Mluvcím ideí této skupiny je orgán nedávno založený v Bělehradě: „Vojenyj Sbornik.“ V Bisertě vydává se „Morskoy Sbornik“ a očekává se vydání aviačního žurnálu „Naša Stichija“.

2. Skupina tak zv. „neo-komunistů“. Z vojenských zástupců této skupiny jmenujeme generála Noskova, spolupracovníka časopisu „Matin“ a „L'Europe nouvelle“, který nyní rovněž píše v nedávno založeném emigrantském listě „Směna Věch“, vydávaném v Paříži. Tento list hlásá ideu „přiznání“ ruské revoluce (kterou upřímně řečeno většina emigrace přiznává) a bolševictví, avšak ne s komunistického stanoviska, nýbrž hlavně z všennárodních, státních zájmů.

3. Konečně vojenské názory „Sověťového Ruska“, t. j. mínění vojenských kruhů, dobrovolně nebo nedobrovolně sloužících ideí komunismu. Z prací této skupiny, vyjímaje listy „Krasnoarmejec“ a „Golos Armii“ (na Dalekém Východě), které mají speciálně agitační ráz; můžeme poukázat na díla, uveřejněná v emigrantském bibliografickém časopise „Russkaja kniga“, vydávaném v Berlíně (data byla dodána jmenovanému časopisu litevským majorem Ružancevým).

Z periodických vydání jmenujeme jen „Vojenno-Istoričeskij Sbornik“ (vyšlo 5 čísel).

Z jednotlivých prací v první řadě uvádíme „Strategičeskije očerky vojny 1914—1918“. Z těchto upozorňujeme na díla následujících autorů: Klembovský (generál gen. štábu), Neznamov (generál gen. štábu, dřívější profesor akademie), Cichovič (?). Dále následuje „Strategičeskij očerk vojny 1914—1918 po Kavkazskomu frontu“ od Korsuna (?) a „Krátký očerk graždanskoj vojny po južnomu frontu za period janvar—maj 1918“. Napsal Svěčina (generál gen. štábu).

Konečně pojednání o jednotlivých operacích: „Potěra nami Galicie“ od Bonč-Brujeviče (generála gen. štábu); „Rižskaja operacija 1917“ od Parského (dtto); „Pervije nastuplenije I. ruskoj armii v Vostočnoju Prusiju“ od Radus-Zenkoviče (dtto); „Proryv XI. armii v 1916“ od Čerkasova (?); „Mondzunskaia operacija“ od Vasiljeva (?).

Z ostatních publikací nutno upozorniti na pravidla „Vnuternnej služby“ (1919), „Disciplinarnij“ (1919) a „Garnizonnyj“ (1919). Kromě uvedených děl existuje celá řada drobných prací o otázkách služby kulometné, automobilní, granátní, tankové, dělostřelecké a řada pokynů. Mezi jiným nalezneme tam i popis okruhu činnosti „hlavního úřadu vojensko-učebných ústavů“.

Čtenáři, zajímající se o podrobnosti, mohou najíti seznam všech vojenských odborných knih v čísle 9. „Russkaja kniga“ (v Praze možno ji dostati ve vydavatelství „Naša řeč“). My, vyhovujice prosbě některých čtenářů „Vojenských Rozhledů“, omezujeme se na výše uvedené publikace.

Konečně můžeme sdělit, že dle novinářských zpráv v Rusku bylo přikročeno k vydávání memoirů o válce v ruské řeči. V první řadě předpokládá se uveřejnění pamětí Ludendorffa a Hindenburga.

Pluk. gen. ruského št. Vladimír Dobrinin.

Z NAŠICH REVUÍ.

Lectectvi (roč. I. č. 12). Pavel Beneš v článku „Úkol našeho letectví v příštím roce“ upozorňuje na výkony dosažené v Německu na letadích plachtových (bez motoru), které podnítily hlavně Francii a Anglii, aby se také chopily díla. Francie bude mít soutěž plachtových letadel příštího roku. Význam těchto pokusů jest nesporný. U nás bylo s nimi započato před válkou a na počátku války, ale nedostatek peněz zastavil tuto slibnou činnost. Již dnes jest zřejmo, že let plachtový stane se ve všech zemích oblíbeným sportem a že neustálými pokusy dospěje k typu velmi hospodárných letadel se slabými motory. Nechceme-li se tedy opozdit, musíme začítí ihned a rázně, s dostatečnými prostředky a dle promyšleného plánu. Čs. aviatickému klubu bude za tou příčinou předložen plán, jak subvencovat stavbu plachtových letadel, s náčrtem organizace na terénu, kde by se prováděly pokusy, a posléze soutěž.

Pokrok v našem letectví a určitý náskok, jež jsme získali, zasluhuje, abychom otázce plachtového letectví věnovali zaslouženou pozornost.

Další články věnovány jsou do právním letadlům. Jedním z posledních a nejvyspělejších francouzských typů jest limousina Spad-Herbemont S 33. Jest to jednoduchý dvojplášník, dřevěné konstrukce, s oběma nesnými plochami v celku. Forma křídel je výhodná, takže pilot i cestující mají výhled velice dobrý. Trup velmi výhodný, v němž lze bez obtíží zřídití prostornou kabinu. Motor Salmon Z 9 o 260 koňských silách jest namontován v předu i s chladičem. Letadlo je pro pět cestujících, čtyři jsou v kabině, pátý po pravici pilotové, může však za letu přestoupiti do kabiny. Největší únosnost 1000 kg, v dopravě však připouští se jen 660 kg, rozpětí 11,6 metrů, délka 9 m, výška 3,2 m, váha letadla 1000—1050, rychlost ve výši 1000 m 180 km za hodinu.